

אהרון קריצר, "במנהרה אשר בשדה", המנהרה מתחת לכביש שש, ליד בית נחמיה, פתוח 24/7 רצוי באור יום

יוני 3, 2021 ~ ZIVA

האור הבוקע משמש לי כדיו והמצלמה כמכחול!

"במנהרה אשר בשדה" מבקש אהרון קריצר מאיתנו הבאים "השתהו, הורידו הילוך! נסו להלך בין הדימויים או להתיישב ליד אחד מהם. עברו עם אלומת אור הפנס על האותיות, ואף עם הידיים. הניעו ראשכם תוך שאתם מסמנים את צורת האותיות. בואו נא לרגע של התייחדות, כאן, בין חושך לאור, בתוכי המנהרה שבטבע!"

אהרון קריצר

ירדנו אהרלה, שועי ואנוכי למנהרה, ליד בית נחמיה, מתחת לכביש שש, לסטודיו שארגן הטבע בין שדות המצויים לעת קיץ בין צמיחה לפריחה, לחוויה שיש בה מן המדיטטיביות והלימוד כאחד.

אהרון קריצר

לראות את הצילומים הזוהרים באור יקרות מבעד לפנס המאיר, לשמוע על משמעות המילים שנקחו מתפילות, ממסורות קבליסטיות יהודיות עתיקות יומין (רבי אברהם אבולעפיה, רבי חיים ויטל ועוד), ועל "סוד הנעת האותיות" עליו סיפר קריצר, הטכניקה המדיטטיבית והאמונית, השמורה עמו מזה שנים רבות .

אהרון קריצר

בתערוכה המוצגת על קירות המנהרה, חוברים להם הטבע, הלמות גלגלי המכוניות מעל והרבה אור. אור האופף את הבאים אל המנהרה ממול, והחושך האופף את הקירות. אור במשמעותו הרוחנית, אך גם הפיזית (לבאים למנהרה, מתבקש השימוש בפנס של הסולר על-מנת להאיר את הצילומים המוצגים על קירות המנהרה.)

קריצר מציג שתי סדרות צילום על קירות המנהרה:

הראשונה המקדמת את הבאים "אורות מאופל"; השנייה בהמשך, "טמיר ונעלם". הצילומים נעים מהמופשט אל הקונקרטי.

אהרון קריצר

סדרת הצילומים הראשונה "אורות מאופל", צולמה במעבה מערות המצויות באזור תל חדיד ואזור השפלה. עבודות אלה מספר קריצר, נעשו תוך כדי מדיטציה, תוך הנעת אותיות עבריות באופן מדיטטיבי ותוך הגיית המילים. המצלמה מציין קריצר: המשמשת ככלי עבודה בכל מקום אשר ילך עדיו. "אני והיא יוצאים לדרך ולא יודעים מה נפגוש ומה יתגלה בנו הפעם – נענים לקריאה האברהמית 'לך לך' ולקריאה הזוהרית 'תא חזי' (בוא וראה)" (מטקסט התערוכה).

המסע שעבר האמן ובמקביל אליו הצופה, הוא מסע המשלב והמחבר בין עולמות – עולם המעש-קרי הצילום ותוצריו בצד העולם המיסטי. שני עולמות אלה חוברים ומתאחדים לכדי עשייה רוחנית, שתוצאותיה הצילומים 'המוארים' והחוויה המיסטית המתבקשת.

הסדרה מספר קריצר מעניקה משמעות חדשה למושג 'פוטוגרפיה' – (photography) 'כתיבה באור'. אנו הצופים מוזמנים להשתמש בחוש הראיה אך גם חוש המישוש (בתחתית כל צילום מופיע משפט אותו בחר הצלם), ובמקביל מופעלים חושים נוספים – חוש השמיעה – של הלמות המכוניות הנוסעות מעל המנהרה, חוש הריח המגיע מצמחי הבר הצומחים משני פתחי המנהרה.

הבאים מוזמנים בעת הצפייה בצילומים לחוות חוויה מדיטטיבית, נלווה לכך "מורה נבוכים" בהנחיות המצויות בדפי התערוכה בקופסא המוצבת במרכז התערוכה.

הסדרה הצילומים השנייה "טמיר ונעלם", מאגדת יחד מגוון צילומים שנעשו במהלך עשור בטבע (לרוב, בין יער קולה לתל חדיד).

אהרון קריצר, "טמיר"

ונעלם"

היציאה אל הטבע מציין קריצר היא בבחינת "לך לך" עבורו, שכן אינו יודע מה יתגלה בו (בטבע) ובו כאדם.

אהרון קריצר, "טמיר ונעלם"

אהרון קריצר, "טמיר ונעלם"

צילומים אלה – שלדידי מנהלים דיאלוג עם ציור – צילום/ציור, נעים בתפר שבין ריאליה לצילום מבוים, בין קדושה לחולין; אזכור השתקפויות העצים בברכת "הנימפאות" של מונה בשעות האור השונות, או שני צילומים עליהם הצביע קריצר, בהם שילב עץ אשוח מפלסטיק בתוך מטע זיתים.

אהרון קריצר, "טמיר ונעלם"

אהרון קריצר

ומעט על אמנות אור

המאה העשרים שימשה "מצע" נפלא לחקר סוגיות שהעסיקו אמני עבר אך קיבלו משנה תוקף עם המצאת המצלמה והיכולות הטמונות בה. חקר האור שהעסיק מדענים ואמנים כאחד ברנסנס ולאחריו, מקבל משנה תוקף בתחילת המאה העשרים ובמהלכה, בעיקר בשנות הששים.

אוטו פין (Otto Piene, 1928-2014) מציין: "לאור יש שלוש תכונות עיקריות המאפיינות אותו: אנרגיה, אקספרסיביות וחוסר גשמיות" הודות לכך יוצר האור רושם מיוחד על הצופה. האור מתאפיין בא-גשמיות, יש בו מן החזרתיות וההשתברות, ניתן לראות אותו אך אין לגעת בו^[1].

אמנים שעסקו באור ובביטוייו באמנות הרבו לכתוב על הבחירה שלהם באור כאמצעי לביטוי. אחד החשובים שבהם הוא תומס וילפריד. (Thomas Wilfred, 1889-1968).

"האמנות השמינית מתחילה את ימיה בדורנו. זוהי אמנות חזותית אילמת, והאמצעי היחיד בה לביטוי של האמן הוא האור. אמנות חדשה זו נקראת לומיה. אמנות הלומיה נקראה גם "ציור עם אור", שם מטעה הוא מציין.

האור הוא ביטוי אוניברסלי דומם לעוצמה הרבה ביותר שחושינו מסוגלים לתפוס[2].

הנחיות הגעה לתערוכה:

נוסעים על כביש 444, נכנסים למושב בית נחמיה. מיד אחרי שער הכניסה פונים שמאלה ברחבה, נוסעים ישר באי-התנועה ומשם ימינה אל דרך העפר הצפון-מזרחית שמאחרי הישוב. מגיעים לשער פתוח מצד שמאל – מחנים את הרכב. יוצאים מהשער ופונים בשביל שבאלכסון מימין, מספר דקות אל עבר חומת האבנים שתחת כביש שש. שם, מצד שמאל ניתן לראות את פתח המנהרה.

מצורף הקישור בגוגל מפות למיקום התערוכה:

<https://goo.gl/maps/u6YdWfuu1geio58n7>

נא לשים לב: יש להגיע דרך המושב בית נחמיה ולא להעצר על כביש שש.

התערוכה פתוחה כאמור 24/7.

תודה לאהרלה ולשועי על החברותא, השיח והעניין. ותודה על הטקסטים

מומלץ להגיע בשעות היום ולהביא את פנס הטלפון הסלולרי כדי לראות את הצילומים שבחשכת המנהרה.

[1] ביאטריס איזנברג, "האור כאלמנט יצירתית 6.4, האוניברסיטה הפתוחה, 1981, עמ' 54.

[2] שם, עמ' 56-58.

כתובת הביקורת אצל זיוה בבלוג :

<https://zivakoort.com/2021/06/03/%d7%90%d7%94%d7%a8%d7%95%d7%9f-%d7%a7%d7%a8%d7%99%d7%a6%d7%a8-%d7%91%d7%9e%d7%a0%d7%94%d7%a8%d7%94-%d7%90%d7%a9%d7%a8-%d7%91%d7%a9%d7%93%d7%94-%d7%94%d7%9e%d7%a0%d7%94%d7%a8%d7%94-%d7%9e%d7%aa>